

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΑ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΘΕΜΑ Α

Α.1. α. Σωστό β. Λάθος γ. Λάθος δ. Σωστό ε. Σωστό

Α.2 1. β 2. γ

ΘΕΜΑ Β

Β1. α. Ο όρος οικονομικό κύκλωμα χαρακτηρίζει το σύνολο των σχέσεων που δημιουργούνται μεταξύ των βασικών μονάδων ενός οικονομικού συστήματος. Στην απλούστερη μορφή του, το οικονομικό κύκλωμα περιλαμβάνει τις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων, νοικοκυριών και κράτους και δείχνει τις ροές αγαθών, παραγωγικών συντελεστών και χρήματος που παρατηρούνται στην οικονομία. Το διάγραμμα που περιγράφει το οικονομικό κύκλωμα, δείχνει ότι μεταξύ επιχειρήσεων και νοικοκυριών υπάρχουν δύο αντίθετες ροές. Τα προϊόντα που παράγονται από τις επιχειρήσεις ρέουν προς τα νοικοκυριά όπου και καταναλίσκονται. Οι παραγωγικοί συντελεστές που κατέχουν τα νοικοκυριά ρέουν προς τις επιχειρήσεις όπου μετατρέπονται σε προϊόντα. Για καθεμία από τις ροές αυτές υπάρχει μια αντίθετη ροή χρήματος. Βέβαια υπάρχουν και συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, οι οποίες όμως δεν εμφανίζονται στο διάγραμμα. Το Κράτος εμφανίζεται να δημιουργεί ροές και με τις επιχειρήσεις και με τα νοικοκυριά προς τα οποία προσφέρει υπηρεσίες και υλικά αγαθά και από τα οποία εισπράττει χρηματικά ποσά. Το οικονομικό κύκλωμα μπορεί εύκολα να γίνει πολύ περίπλοκο, αν προστεθούν οι διάφορες ροές που στην πραγματικότητα συμβαίνουν. Μπορούμε π.χ. να προσθέσουμε τις συναλλαγές που γίνονται μεταξύ επιχειρήσεων, νοικοκυριών και Κράτους με άλλες χώρες. Κάτι τέτοιο όμως θα έκανε το διάγραμμα δυσνόητο, χωρίς να προσθέσει τίποτα στην κατανόηση του οικονομικού κυκλώματος. Πρέπει όμως να γίνουν δύο σχόλια: Πρώτο, ότι οι ροές είναι συνεχείς, δηλαδή συμβαίνουν σε κάθε χρονική στιγμή. Δεύτερο, ότι οι ροές αυτές δεν έχουν πάντοτε το ίδιο μέγεθος, δηλαδή ο όγκος των συναλλαγών μπορεί να μεταβάλλεται, καθώς η παραγωγική δραστηριότητα αυξάνεται ή μειώνεται.

β. Τα προϊόντα της παραγωγής, δηλαδή τα οικονομικά αγαθά, από άλλους πωλούνται και από άλλους αγοράζονται. Ο χώρος όπου γίνονται αγοραπωλησίες ονομάζεται αγορά. Π.χ. ο εμπορικός δρόμος μιας πόλης όπου βρίσκονται τα μαγαζιά θεωρείται η αγορά της. Εν τούτοις μια αγοραπωλησία μπορεί να γίνει και με ένα τηλεφώνημα, με ένα τηλεγράφημα, στο γραφείο ενός συμβολαιογράφου ή οπουδήποτε αλλού. Γι' αυτό η έννοια της αγοράς δεν περιορίζεται σε ένα γεωγραφικό χώρο, αλλά περιλαμβάνει όλα εκείνα τα μέσα με τα οποία μπορεί να

πραγματοποιηθεί μια αγοραπωλησία και όλους τους σχετικούς χώρους. Παραδείγματα αγορών είναι η λαϊκή αγορά στη γειτονιά σας, η λαχαναγορά της Αθήνας, το Χρηματιστήριο Αθηνών. Συχνά οι αγορές αναφέρονται με το όνομα των αγαθών που είναι αντικείμενο αγοραπωλησίας, όπως η αγορά γης ή ακόμα η αγορά αγροτικής γης, η αγορά τίτλων (ομολόγων και μετοχών) στο χρηματιστήριο, η αγορά εργασίας κτλ.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Ετήσιο Εισόδημα €	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Πολίτη Α με Εισόδημα 22.000 €
0-3.000	0	$3.000 * 0\% = 0$
3.001-11.000	9	$8.000 * 9\% = 720$
11.001-35.000	20	$11.000 * x\% = 2.200 \Rightarrow X = 20\%$
35.001-άνω	30	
		Σύνολο 2.920

Γ2.

Ετήσιο Εισόδημα	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Πολίτη Β με Εισόδημα 41.000 €
0-3.000	0	$3.000 * 0\% = 0$
3.001-11.000	9	$8.000 * 9\% = 720$
11.001-35.000	20	$24.000 * 20\% = 4.800$
35.001-άνω	30	$6.000 * 30\% = 1.800$
		Σύνολο 7.320 €

Γ3.

α. Φόρος Δαπάνης = Αξία Κλιματιστικού * Φορολογικός Συντελεστής =>

$$\text{Φόρος Δαπάνης} = 2.000 * 25\% = \mathbf{500 \text{ €}}$$

Τελική Τιμή Κλιματιστικού = Αρχική Τιμή + Φόρος Δαπάνης =>

$$\text{Τελική Τιμή Κλιματιστικού} = 2.000 + 500 = \mathbf{2.500 \text{ €}}$$

$$\mathbf{\beta. \% \text{ Φόρου Δαπάνης ως προς το Εισόδημα του Πολίτη Α}} = \frac{500}{22.000} \cdot 100 \Rightarrow$$

$$\% \text{ Φόρου Δαπάνης ως προς το Εισόδημα του Πολίτη Α} = \mathbf{2,3\%}$$

$$\% \text{ Φόρου Δαπάνης ως προς το Εισόδημα του Πολίτη Β} = \frac{500}{41.000} \cdot 100$$

% Φόρου Δαπάνης ως προς το Εισόδημα του Πολίτη Β = **1,2%**

γ. . Βλέπουμε ότι η αναλογία του φόρου μειώνεται, καθώς αυξάνεται το εισόδημα του πολίτη. Γι' αυτό συνήθως λέγεται ότι οι φόροι δαπάνης επιβαρύνουν άνισα τις χαμηλές εισοδηματικές τάξεις. Άρα ο φόρος με κριτήριο την αναλογικότητα χαρακτηρίζεται ως αντίστροφα προοδευτικός φόρος, αφού φορολογικός συντελεστής μειώνεται, όταν η φορολογική βάση αυξάνεται και, κατά συνέπεια, ο συνολικός φόρος είναι φθίνουσα αναλογία του εισοδήματος. Γι' αυτό συνήθως λέγεται ότι οι φόροι δαπάνης επιβαρύνουν άνισα τις χαμηλές εισοδηματικές τάξεις.

ΘΕΜΑ Δ

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές €	Δ.Τ. % με βάση το 2022	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές €	Πληθυσμός	Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π.
2022	15.000	100	15.000	1.000	15
2023	22.000	110	20.000	10.000	20

Δ1. Γνωρίζουμε ότι το 2022 είναι το έτος βάσης, επομένως, ο δείκτης τιμών θα είναι πάντα 100 αν ο δείκτης τιμών εκφράζεται ως ποσοστό επί τοις εκατό, όπως στο παράδειγμά μας.

$$A. E. Π \text{ στ. } \tau. 2022 = \frac{A. E. Π. \tau\rho. \tau. 2022}{\Delta. T.} \cdot 100 \Rightarrow$$

$$A. E. Π \text{ στ. } \tau. 2022 = \frac{15.000}{100} \cdot 100 \Rightarrow A. E. Π \text{ στ. } \tau. 2022 = 15.000$$

$$K. K \text{ Πραγματικό } A. E. Π. = \frac{A. E. Π \text{ στ. } \tau. 2022}{\text{Πληθυσμός}} \Rightarrow K. K \text{ Πραγματικό } A. E. Π. = \frac{15.000}{1.000} = 15$$

$$\text{Ρυθμός Πληθωρισμού} = \frac{\Delta T_2 - \Delta T_1}{\Delta T_1} \cdot 100 \Rightarrow 10 = \frac{(\Delta T_2 - \Delta T_1)}{\Delta T_1} \cdot 100 \Rightarrow \Delta T_2 = 110$$

$$A. E. Π. 2023 \text{ σε } \text{στ. } \tau. 2022 = \frac{A. E. Π. \tau\rho. \tau. 2023}{\Delta. T.} \cdot 100 \Rightarrow 20.000 = \frac{A. E. Π \tau\rho. \tau. 2023}{110} \cdot 100 \Rightarrow$$

$$A. E. Π \tau\rho. \tau. 2023 = 22.000$$

$$K. K. \text{ Πραγματικό } A. E. Π. = \frac{A. E. Π \text{ στ. } \tau. 2023}{\text{Πληθυσμός}} \cdot 100 \Rightarrow$$

$$20 = \frac{20.000}{\text{Πληθυσμός}} \cdot 100 \Rightarrow \text{Πληθυσμός} = 1.000$$

$$\Delta 2. \% \text{ Αν.} = \frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \cdot 100 \Rightarrow 5 = \frac{\text{Άνεργοι}}{800} \cdot 100 \Rightarrow \text{Άνεργοι} = 40$$

$$\text{Εργατικό Δυναμικό} = \text{Απασχολούμενοι} + \text{Άνεργοι} \Rightarrow 800 = 40 + \text{Απασχολούμενοι} \Rightarrow$$

$$\text{Απασχολούμενοι} = 760$$

$$\Delta 3. \% \Delta \text{ΑΕΠ}_{2022-2023} = \frac{20.000-15.000}{15.000} \cdot 100 \Rightarrow \% \Delta \text{ΑΕΠ}_{2022-2023} = 33,3\%$$

Αλλάζουμε το έτος βάσης ως εξής:

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές €	Δ.Τ. % με βάση το 2022	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές €	Πληθυσμός	Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π.	Δ.Τ. % με βάση το 2023	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές 2023
2022	15.000	100	15.000	1.000	15	100/110 * 100 = 90,9	15.000/90,9 * 100 = 16.501,7
2023	22.000	110	20.000	100.000	20	110/110 * 100 = 100	22.000

$$\% \Delta \text{ΑΕΠ}_{2022-2023} = \frac{(22.000-16.501,7)}{16.501,7} \cdot 100 \Rightarrow \% \Delta \text{ΑΕΠ}_{2022-2023} = 33,3\%$$

Παρατηρούμε ότι παρόλο που άλλαξε το έτος βάσης, η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή παραμένει σταθερή, αφού το Α.Ε.Π σε σταθερές τιμές μεταβάλλεται μόνο αν μεταβληθούν οι ποσότητες.